Pariz pretvara Plomin C u promašenu investiciju?

Zemlje OECD-a sporazumjele su se da od 2017. godine niti jedna od njih preko državnih agencija više neće davati povoljne kredite za poticanje izvoza opreme za izgradnju TE na ugljen. Time ta roba postaje skupa i neisplativa, a onda i proizvodnja struje u termoelektranama koje ugljen koriste

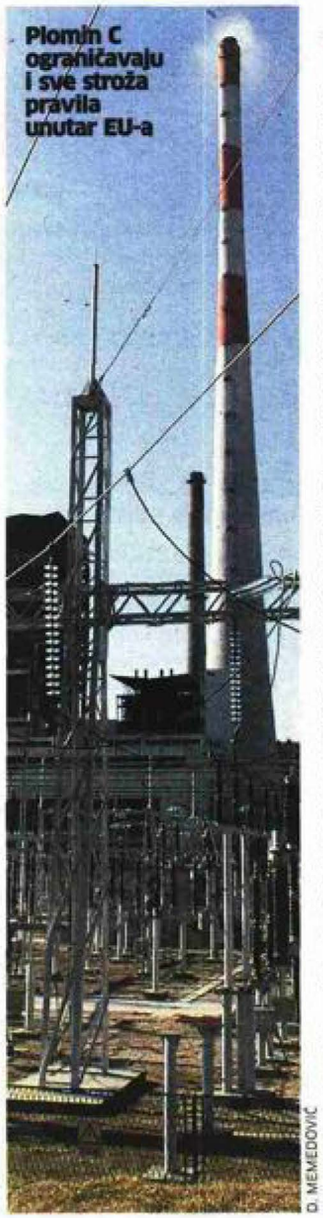

Plomin C ograničavaju i sve stroža pravila unutar EU-a

D. MEMEDOVIĆ

Bojana MRVOŠ PAVIĆ

ZAGREB » Velika pariška konferencija o promjeni klime iznjedrit će, nema sumnje, nove, još strože smjernice za smanjenje stakleničkih plinova u atmosferi koje će, kao i ostatak svijeta, morati ispoštovati i Hrvatska, makar u globalnom zatopljenju, kažu brojke, sudjeluje s tek 0,06 posto. I prije pariških zaključaka koji se očekuju 11. prosinca, već se prije dva tjedna u turskoj Antalyjii dogodio izuzetno važan dogovor zemalja OECD-a, najrazvijenijih u svijetu, koje su se sporazumjele da od 2017. godine niti jedna od njih preko državnih agencija više neće davati povoljne kredite za poticanje izvoza opreme za izgradnju termoelektrana na ugljen. Time će ta roba postati strahovito skupa, odnosno neisplativa, nekonkurentna, a time onda i proizvodnja električne energije u termoelektranama koje koriste ugljen.

Sredstava sve manje

OECD čine, između ostalih, SAD, Velika Britanija, Francuska i Njemačka, mnoge EU države, ali i, primjerice, Japan, iz kojeg dolazi korporacija Marubeni, odabrani strateški partner s kojim HEP finalizira pregovore o gradnji i upravljanju Plominom C. Bez poticajnih kredita svoje države, pitanje je hoće li Marubeni moći doći u Hrvatsku, dok su općenito termoelektrane na ugljen postale veliki kamen spoticanja i projekti od kojih sve više država – odustaje. Već su prije dosta vremena od financiranja TE na ugljen odustale i Svjetska banka, Europska investicijska banka te mnoge druge, što znači da je izvora sredstava za takve projekte sve manje.

800

TE na ugljen moglo bi propasti od ukupno njih 1.200 koje se planiraju izgraditi u svijetu

Osim odluke OECD-a u Turskoj, investiciju u Plomin C ograničavaju i sve stroža pravila unutar EU-a, čija Europska komisija novoj termoelektrani na ugljen u Hrvatskoj također još uvijek nije dala svoj blagoslov. Neslužbene informacije kažu da nije zadovoljna prijedlogom ugovora između Marubenija i HEP-a, kojim bi HEP bio obavezan otkupljivati polovinu proizvedene struje u Plominu, a čime bi se kršila tržišna utakmica.

Foto REUTERS

Pariška konferencija iznjedrit će strože smjernice za smanjenje stakleničkih plinova

Osim toga, počev od 2018. godine i EU planira ukinuti sve subvencije za ugljen na europskom tržištu, dok je i izvozna kreditna agencija Credit Agricole iz Francuske, koja je bila financijski savjetnik projekta Plomina C, i sama donijela odluku o prestanku financiranja termoelektrana na ugljen.

Zemlje odustaju

Hoće li projekt Plomina C pasti jer mu Europska komisija zbog tržišnih pravila neće dati zeleno svjetlo, ili zbog nedostatka kreditnih sredstava na koje investitori računaju, pokazat će vrijeme, no činjenica je da mnoge druge države već objavljuju da od TE na ugljen odustaju. Krajem studenog je Velika Britanija najavila da će do 2025. godine zatvoriti sve svoje TE na ugljen i poticati TE na plin, kao i na obnovljive izvore, dok isto to, i do istog roka, planira učiniti i Austrija. Trenutačno se u cijelome svijetu planira zgradnja 1.200 TE na ugljen, i to u najvećem broju u Kini i Indiji, pri čemu bi zemlje u razvoju poput Indije nakon pariške konferencije mogle biti itekako pritisnute zahtjevima moćnih da svoj razvoj uspore. Zbog odluke u Antali se pretpostavlja da bi od 1.200 projekata velika većina, njih oko 800, mogla propasti. Među njima bi lako mogao biti i Plomin C.

Škrlec: U budućnosti veliki problemi

EU je donijela odluku o prestanku izvoza tehnologija za izgradnju termoelektrana na ugljen. Sve što se u ovom trenutku događa u vezi sa zakonodavstvom EU-a ide u smjeru smanjenja emisija CO2, te ostalih stakleničkih plinova i onečišćenja, i svi koji nastave s dosadašnjom politikom u sektorima industrije, transporta i energetike, suočit će se u skoroj budućnosti s velikim problemima. Problemi će biti, naravno, financijske prirode, jer će zbog plaćanja emisija njihov konačni proizvod ili usluga postati nekonkurentni. Pitanje je samo u slučaju Plomina C, hoćemo li se konačno pomaknuti od naše menadžerske prakse promašenih investicija, ističe prof. dr. sc. Davor Škrlec s Fakulteta elektrotehnike u Zagrebu, zastupnik ORaH-a u Europskom parlamentu.